

VLUCHTELINGENKINDEREN BIJ ONS OP SCHOOL

DRAAIBOEK

KPC Groep

Verstand van leren
Gevoel voor mensen

Inhoud

Inleiding	3
Praktische informatie voor de eerste opvang	4
Aandacht voor het vluchtelingenkind	7
Tips voor de leraar	9
Aandacht voor de groep	10
Omgaan met de pers	12
Bijlagen	14
Achtergrondinformatie	17
Bronnen	18

Inleiding

Sinds de zomer van 2015 hebben scholen in Nederland te maken gekregen met een toenemende stroom van vluchtelingenkinderen. "Europa is een plek waar vluchtelingen zich veilig kunnen voelen", zei voorzitter Juncker van de Europese Commissie begin september in zijn toespraak. "Daar moeten we niet bang van worden, maar juist trots op zijn."

Aan de vragen die KPC Groep krijgt, merken we dat scholen graag goed voorbereid willen zijn op de komst van vluchtelingenkinderen. Scholen zoeken een steuntje in de rug. Wat kunnen we doen? Hoe pakken we dit aan? Wat moet je wel maar wat vooral ook niet doen?

Om scholen te ondersteunen hebben we het initiatief genomen voor dit draaiboek Vluchtelingenkinderen bij ons op school. We reiken hierin praktische handreikingen en tips aan. Scholen die meer informatie willen, kunnen contact opnemen met Machiel van de Laar (m.vandelaar@kpcgroep.nl).

Ook zijn we benieuwd naar uw ervaringen met dit draaiboek. Stuur uw vragen, inzichten en tips naar info@kpcgroep.nl.

Praktische informatie voor de eerste opvang

*Dit draaiboek is opgesteld voor de **eerste** opvang van vluchtelingenkinderen in uw school.*

Het gaat uit van het scenario dat er nog geen of nauwelijks stappen zijn ondernomen door school. Voor die scholen die wél zijn voorbereid, kan dit draaiboek dienen als checklist. In beide gevallen is ons advies: handel pragmatisch en maak altijd die keuzes die passen bij uw context. Zo hoeven zaken niet groter aangepakt te worden dan nodig is.

Aandachtspunten bij de start

- Stel een werkgroep samen die de activiteiten coördineert en de taken verdeelt. In dit team neemt de leidinggevende altijd als eindverantwoordelijke zitting. De werkgroep kan worden aangevuld met de intern begeleider, zorgcoördinator, vertrouwenspersoon, teamleider en/of een of meerdere leraren.
- Bepaal samen wat de taken en verantwoordelijkheden van de werkgroep zijn. In dit draaiboek worden daar verschillende voorzetten voor aangereikt.
- Denk samen met de leden van de werkgroep na over de organisatievorm en de wijze van plaatsing van vluchtelingenkinderen in de school. Het is aan te bevelen om voor deze nieuwkomers (zeker bij aanvang) een apart groepje te maken, eventueel samen met andere scholen in de directe omgeving. Hierdoor kan uitgebreide en gerichte aandacht worden gegeven aan de gewenning en taalontwikkeling. Sommige scholen kiezen ervoor hierbij het zogeheten combimodel te gebruiken: 's morgens in de taalklas en 's middags in de leeftijdsgroep.

Bij de opvang kunnen meerdere scholen betrokken zijn. Differentiatie van vluchte-

lingenkinderen naar leeftijd en onderwijsniveau is een belangrijk punt. Zo mogelijk kunnen aparte groepen worden gevormd, afhankelijk van het aantal nieuwkomers. Hierbij verdient het aanbeveling in ieder geval onderscheid te maken tussen 6 – 8 jarigen en 8 – 12 jarigen en tussen gealfabetiseerde en niet-gealfabetiseerde kinderen.

- Probeer zoveel mogelijk informatie over de nieuwe leerling(en) te verzamelen: de context van het gezin, reiservaringen, schoolervaringen van de leerling(en) in het land van herkomst, wie is/zijn de contactpersoon voor leerlingen en gezin? Welke verwachtingen hebben zij?
- Onderzoek als werkgroep hoe en waarom de leerlingen bij uw school zijn aangemeld.
- Bepaal als werkgroep ook met welke externe organisaties of instanties contact moet kunnen worden opgenomen wanneer dit noodzakelijk is. Denk hierbij aan de huisarts, politie, centra voor jeugd en gezin, maatschappelijk werk, tolk-vertaalbureau, maar mogelijk ook aan sport-, muziek- of buurtverenigingen.

- De kans bestaat dat vluchtelingenkinderen geen contact meer hebben met familieleden (ouders, grootouders, ooms, tantes, neefjes, nichtjes et cetera). Ze zijn vermist of overleden. Soms bereiken hen dat nieuws pas na aankomst in Nederland. Neem contact op met nabestaanden. Wijs hiervoor een contactpersoon uit de werkgroep aan.
- Zorg voor goede telefonische bereikbaarheid van uw school.
- Bepaal wie namens de school de pers te woord staat. Zie voor meer informatie hierover het onderdeel Omgaan met de pers in dit draaiboek.
- Bepaal als werkgroep hoe alle medewerkers van de schoolorganisatie geïnformeerd worden.
- Bepaal als werkgroep de kernboodschappen voor de externe communicatie en via welke kanalen je de boodschap naar buiten brengt over de komst van vluchtelingenkinderen. Voorbeelden zijn: een nieuwsbericht plaatsen op de internetsite van school, sturen van een informatiebrief naar ouders. Weeg ook de noodzaak en de voor- en nadelen af van een eventuele ouderbijeenkomst op school? Realiseer je als werkgroep wat de impact en effecten van een dergelijke actie kunnen zijn. Een belangrijke tip: laat ouders zich vooraf altijd aanmelden zodat u precies weet wie er komen.
- Maak afspraken wanneer de werkgroep weer bij elkaar komt voor briefing en vervolg. Maak ook afspraken binnen de werkgroep over de directe bereikbaarheid (24/7) van de leden van de werkgroep.

Bijeenkomst personeel

- Voorbereiding:
  - Maak scherp wat de doelen en verwachtingen zijn. Informeren en inzicht verschaffen? Draagvlak versterken? 'Ophalen' en delen van beelden en emoties?
  - Maak afspraken over wie de bijeenkomst leidt en welke informatie precies wordt gedeeld over de aanpak van de school (binnen de bestaande klas of juist in een apart groepje) en vanuit welke kernwaarden de school gaat opereren bij de ondersteuning van vluchtelingenkinderen.
  - Bepaal of het nodig is dat afwezige personeelsleden (telefonisch) worden bijgepraat. En zo ja: op welke wijze en door wie?
- Uitvoering:
  - Communiceer kernachtig en verlies je niet in details.
  - Bied ruimte voor reacties en voor vragen en emoties.
  - Spreek af hoe de leerlingen worden geïnformeerd Wanneer, waar, door wie en op welke manier?
  - Bespreek met elkaar welke reacties te verwachten zijn bij de leerlingen en hoe hiermee om te gaan. Tip! Een gespreksmodel voor een groepsgebesprek in de eigen klas kan hiervoor worden gebruikt. U vindt deze informatie op <http://www.kpcgroep.nl/gebespreksmodel>.

- Maak in de bijeenkomst afspraken over hoe de groep, waarin vluchtelingenkinderen worden geplaatst, wordt voorbereid op taalverschillen en op eventuele trauma's waarmee de vluchtelingenkinderen mogelijk te kampen hebben. Hoe kunnen de leerlingen communiceren met de nieuwkomers? Hoe bereid je de groep voor op eventueel heftige verhalen?
- Bepaal tijdens de bijeenkomst welke personen en instanties buiten school moeten geïnformeerd worden en maak afspraken over 'wie doet dat?'
- Sta stil bij de te creëren eventuele (externe) opvangmogelijkheden voor leerlingen die geconfronteerd worden met trauma's van vluchtelingenkinderen? (individueel?, in de groep?, in een aparte ruimte?).
- Check of alles wat nodig is op tafel is gekomen tijdens de bijeenkomst. Stel de vraag: 'Hebben we aan alles gedacht?'
- Maak afspraken over de verdere communicatie en informatievoorziening voor het personeel.

Na de bijeenkomst

- Neem de dagelijkse schoolroutines zo snel mogelijk weer ter hand. Deze geven immers structuur. Het primaire proces moet zoveel mogelijk doorgaan. Dit helpt een gevoel van veiligheid te bewerkstelligen, de realiteit terug te vinden en eventuele angst te verminderen.

Aandacht voor het vluchtelingenkind: tips

- a Voor het vluchtelingenkind is het prettig als hij/zij niet alleen op uw school is. Zorg ervoor – waar mogelijk - dat het kind met relatief bekende anderen in de klas zit. Realiseer u dat vluchtelingenkinderen elkaar mogelijk pas onderweg hebben leren kennen en niet altijd dezelfde achtergrond, cultuur of geloofsovertuiging delen. Daarnaast zijn er goede ervaringen om een medeleerling de rol van 'maatje' of 'buddy' te laten vervullen, eventueel bij toerbeurt.
- b Tref voorzieningen als het gaat om de taal: hoe kunt u communiceren met het kind? Spreekt het kind (beperkt) Engels? Is er een tolk/vertaler beschikbaar? In het begin is alles vreemd en nieuw voor het kind. Geef het daarom tijd om te wennen aan de nieuwe fase. Veel vluchtelingenkinderen hebben vaak meerdere keren gewisseld van locatie en hebben behoefte aan een gevoel van veiligheid om te kunnen wennen aan de nieuwe situatie.
- c In een aantal gevallen kan uw school externe hulp nodig hebben. Bijvoorbeeld wanneer het kind last krijgt van lichamelijke of geestelijke klachten. Een lastig dilemma is op welk moment u zich zorgen moet gaan maken en inschakeling van externe professionals noodzakelijk is. Een algemene richtlijn: de eerste dagen of weken worden stressreacties als normaal beschouwd. Ze horen bij het normale gewenningsproces en aanpassing aan de nieuwe situatie. Wel is het van belang te letten op de volgende verschijnselen:
- opvallend teruggetrokken gedrag;
  - snel veranderende gemoedsstemmingen;
  - slapeloosheid en nachtmerries;
  - concentratie en geheugenstoornissen;
  - gevoelens van angst, irritatie, depressie en schuld.
- Bespreek met elkaar het gedrag en houd samen in uw school de vinger aan de pols. Bepaal daarbij samen wanneer doorverwijzing nodig is en naar welke organisatie.
- De werkgroep beschikt over een actueel overzicht van hulpverleners.
- d Vluchten gaat gepaard met gevoelens van rouw en verlies: verlies van een bekende omgeving, verlies van dierbaren, verlies van een bekende taal en cultuur, mogelijk verlies van huisdieren. Het begeleiden van verdrietige kinderen en hun ouders en het herkennen van hun pijn is een zware opgave. De ervaring leert dat leraren deze taak goed kunnen vervullen. Voorwaarden zijn hiervoor een goede voorbereiding en duidelijke afspraken. Welke ruimte en aandacht biedt uw school voor individuele behoeften van de leerling om te herdenken? Welke begrenzingen heeft uw organisatie hierbij? Is dit duidelijk, dan kunnen leraren een belangrijke bron van steun zijn.
- e Afhankelijk van wat vluchten voor het persoonlijk leven van een kind betekent, kunnen de reacties van kinderen en jongeren behoorlijk verschillen. Het is moeilijk te voorspellen in welke emotionele staat het vluchtelingenkind uw school binnenkomt. Mogelijk hebben de gebeurtenissen het gevoel van veiligheid aangetast. Sommige kinderen beleven mogelijk de gebeurtenissen als een soort avontuur. En voor anderen is

het vluchten mogelijk al een tijd geleden en heeft dit een zekere plek gekregen. Volg het kind zo goed mogelijk in wat het nodig heeft. Als het kind graag overgaat tot de orde van de dag, dan is dat ook goed. Realiseer u wel dat dit beeld in de loop der tijd weer kan veranderen.

- f Zorg ervoor dat u signalen van trauma's tijdig oppakt en doorverwijst. Nogmaals wijzen we erop: omring u met een netwerk van professionele hulpverleners.

Tips voor de leraar

- a Het is zaak een goede balans te vinden tussen enerzijds uw eigen emoties en anderzijds uw professionele opdracht om kinderen en jongeren te begeleiden in hun leren en ontwikkelen. Wat zijn daarbij uw verwachtingen? Wat kunt en wilt u voor deze kinderen betekenen? Richt u zich hierbij vooral op uw professioneel handelen.
- b Zorg dat u tijd en gelegenheid hebt gehad voor uw eigen emoties voordat u met leerlingen in gesprek gaat. Leerlingen hebben graag te maken met een leraar die authentiek is en ook emoties laat zien. Ze zijn echter niet gebaat bij een docent die gestuurd of overmand wordt door emoties.
- c Zorg ervoor dat u goed geïnformeerd bent over de vluchtelingenproblematiek en de achtergronden hiervan. Adequate informatie over een aantal landen van herkomst ('factsheets') zijn te downloaden op www.pharos.nl.
- d Laat u informeren via de werkgroep. De werkgroep heeft een overzicht gemaakt van instanties waarmee samen kan worden gewerkt: denk hierbij aan huisarts, politie, centra voor jeugd en gezin, maatschappelijk werk, tolk-vertaalbureau, maar wellicht ook sport-, muziek- of buurtverenigingen. Denk aan curatief of preventief handelen. Curatief betekent: op tijd een expert inschakelen als u merkt dat het vluchtelingenkind of iemand anders in de klas extra hulp nodig heeft. Preventief betekent: zorgen voor een goed en veilig groepsklimaat waarin iedereen zichzelf kan zijn en zijn of haar gevoelens op veilige wijze kan uiten. Voorkom pestgedrag of buitensluiten.
- e De werkgroep en de schoolleiding zorgen waar nodig voor een aanvullende training voor het lerarenteam als het gaat om sociaal groepsklimaat, rouwverwerking of NT2. Over het aanleren van Nederlands als tweede taal (NT2) is veel informatie te vinden op www.lowan.nl

De groep waarin de vluchtelingenkinderen geplaatst worden: tips

- a Zorg voor goede gesprekken met kinderen en een klimaat waarin zij onderling hun zorgen kunnen uiten en vragen kunnen stellen.
- b De kans bestaat dat speculaties en zelfs 'indianenverhalen' de ronde gaan doen. Houd in de gaten waar leerlingen over praten en intervier wanneer beelden niet kloppen met de feiten en de werkelijkheid. Toon begrip voor gevoelens van onrust of onzekerheid, maar nuanceer waar nodig en mogelijk en herhaal wat feitelijk aan de orde is en bekend is.
- c De confrontatie met vluchtelingenproblematiek heeft op iedere leerling en leraar een andere uitwerking. Net als in de samenleving geven mensen hier immers uiteenlopend betekenis aan en kijken mensen vanuit verschillende perspectieven naar de vluchtelingenstroom en de oorzaken en gevolgen hiervan. Niet denkbeeldig is dat leerlingen en ouders ongenueanceerde uitspraken doen. Die gaan mogelijke ook over politiek of over geloof. Belangrijk is dat uw school helder heeft vanuit welke kernwaarden en binnen welk sociaal klimaat discussies plaats vinden in de groep. Emoties als verdriet, verontwaardiging en boosheid zijn begrijpelijk. Is er sprake van schelden, gebruik van schuttingwoorden en onrust stoken dan is sprake van grensoverschrijdend en kwetsend gedrag. Wees alert op uitspraken en vooroordelen die vanuit de thuissituatie kunnen worden 'meegegeven' en op mogelijk extreem gedrag. Is dit aan de orde, bespreek dit dan met de betrokken ouders. Communiceer proactief en maak expliciet wat uw school als niet acceptabel ziet en wat de onderliggende kernwaarden van uw school hierbij zijn.
- d Kinderen komen met verschillende 'mindsets' naar uw school. Sommige leerlingen hebben misschien emotionele beelden of filmpjes over de vluchtelingenstroom gezien op tv of op YouTube. Anderen willen gewoon les. Dat geldt ook voor de vluchtelingenkinderen zelf en voor de leraren. Geef ruimte om gevoelens te delen maar focus vooral op het 'normaal' door laten gaan van het onderwijsleerproces.
- e Samen met de groep kijken naar bijvoorbeeld het Jeugdjournaal of schooltv weekjournaal kan helpen in het gesprek in de groep en het delen van inzichten en emoties. Bereid dergelijke uitzendingen goed voor: voer erna een groeps gesprek en wees alert welke leerlingen misschien even extra aandacht nodig hebben.
- f Vaak willen leerlingen in dit soort onmachtige situaties iets DOEN. Zoals bijvoorbeeld het organiseren van inzamelacties. Probeer die krachten te mobiliseren en zoek samen met leerlingen naar mogelijkheden voor een actie of een project. Dit kan helpen om vorm te geven aan emoties en frustraties en kan zorgen voor verbinding. Maar kanaliseer eventuele initiatieven ook. Voorkom overmatige liefdadigheid en activisme.
- g Sommige leerlingen praten graag om te verwerken, anderen hebben andere uitingsvormen nodig. Met name in de creatieve/sportieve vakken kunnen leerlingen opdrachten uitvoeren om op een andere manier om te gaan met wat ze meegemaakt hebben.

- h In de komende periode zal de vluchtelingenstroom nog regelmatig in het nieuws komen. Met nieuwe berichten over mensen die in bootjes de Middellandse Zee oversteken; beelden van vluchtelingen in overvolle bussen of treinen; nieuws over verscherpte grensbewakingen et cetera. De behoefte om hier regelmatig aandacht aan te besteden is logisch en begrijpelijk. Maar ga hier gedoseerd mee om. De gewone schoolroutines helpen om structuur aan te brengen en kunnen leerlingen houvast geven in emotioneel soms complexe tijden.
- i Ook in tijden van verwarring gelden regels: toestemming vragen om naar het toilet te gaan of om naar een andere ruimte te gaan e.d. Structuur geeft veiligheid in een onveilige situatie. Daarnaast zijn er altijd leerlingen die de grenzen van de nieuwe vrijheid willen uitproberen. Wees dus zo duidelijk mogelijk over die grenzen.
- j Belangrijk is dat mededelingen die naar de leerlingen gaan van tevoren door de schoolleiding, werkgroep en/of het team eenduidig zijn geformuleerd. Alle leraren geven hierdoor dezelfde informatie. Hierdoor vermindert de kans op ruis binnen uw school.
- k Scholen met groepen met vluchtelingenkinderen kunnen de interesse trekken van media. Ook leerlingen kunnen hiervoor benaderd worden om te vertellen over hun ervaringen. Medewerking geven door leerlingen aan interviews kan een risico opleveren voor betrokkenen en indirect dus ook voor uw school. Uitspraken kunnen worden uitgelicht en uit hun context worden gehaald. De kans bestaat dat leerlingen hierdoor soms ongewild in het nieuws komen. Uw school doet er verstandig aan leerlingen en ouders hiervan bewust te maken. (Zie ook het onderdeel 'Omgaan met de persmedia').
- l Leerlingen kunnen met vluchtelingen in hun midden veel vragen stellen. En soms blijven vragen naar informatie die al eerder gegeven is. Blijf vragen beantwoorden of antwoorden herhalen en gebruik daarbij steeds dezelfde bewoordingen. Wanneer u het antwoord op een vraag (nog) niet weet, draai er dan niet omheen. Wees altijd open en eerlijk en geef 'procesinformatie'. Dat weet ik niet, maar zodra daar duidelijkheid over is, vertel ik het jullie'.
- m De komst van vluchtelingenkinderen kan leiden tot actief gebruik van social media. Denk hierbij aan twitter, facebook, you tube en groep apps. Dit kan leiden tot ongewenste bijeffecten die ook de reputatie van uw school kunnen raken. Daarom moet u als school hier uiterst alert op zijn. Veel scholen vragen zich in af hoe ze moeten omgaan met social media, welke richtlijnen ze daarvoor kunnen opstellen en op welke wijze het gebruik van social media controleerbaar is. Duidelijk moet worden wat u als school ziet als verantwoord social media gebruik binnen de context van uw organisatie. Ook is van belang dat uw school adequaat reageert op incidenten rond social media waarbij leerlingen of docenten betrokken zijn.

Omgaan met de pers

De komst van vluchtelingenkinderen naar uw school kan persaandacht genereren. Een medium wil bijvoorbeeld weten hoe uw school omgaat met de opvang van vluchtelingenkinderen. Of een medium is benieuwd naar de stellingname van de school in het vluchtelingendebat. Wanneer de school op dergelijke vragen of persuitnodigingen wil ingaan, is het zaak om goed voorbereid het contact met de media aan te gaan. Bedenk hierbij dat 'goed nieuws' voor veel media 'geen nieuws' is. Persmedia zijn per definitie op zoek naar knelpunten, problemen of conflicten. Vanuit dat perspectief zal ook de komst van vluchtelingenkinderen naar uw school mogelijk worden 'geframed'.

- a Houd de regie in eigen handen. Regisseer zelf het contact met de pers. Journalisten doen hun professionele werk en hebben hun eigen belangen. Respecteer dit en zie hen niet als 'vijanden'. Werk mee maar wel vanuit uw eigen spelregels. U kunt als school duidelijke kaders stellen voor wat men kan en mag op het schoolterrein. Dat geldt voor interviews met leerlingen maar ook voor het maken van beelden.
- b Het vluchtelingenvraagstuk is uiterst complex en heeft vele morele, economische, juridische en politieke aspecten. Blijf bij persgesprekken 'dicht bij de bal' en ga niet op de stoel van de politiek zitten. Spreek vanuit uw eigen verantwoordelijkheid en de drijfveren en kernwaarden van uw school. 'Wij zijn er voor goed onderwijs, voor alle kinderen ook vluchtelingenkinderen, ook als zij tijdelijk of langer in Nederland verblijven.'
- c Coördinatie is van groot belang: de perscontacten kunnen het best via een speciaal daarvoor aangewezen persoon verlopen. Spreek met elkaar – medewerkers, leraren, ouders én leerlingen – af dat alléén de contactpersoon met de pers praat. Dat vraagt wel om uitleg: sommige leerlingen – maar ook leraren – zullen zich geveild voelen als hen om een interview wordt gevraagd en zullen geneigd zijn hierop in te gaan. Vaak realiseren zij zich niet de reikwijdte van aan de media gegeven uitspraken; soms worden woorden verdraaid of worden aan hen uitspraken ontlokt, waar ze later spijt van hebben, soms kunnen opmerkingen onbedoeld kwetsend zijn.
- d Als u nog geen richtlijnen heeft, kunnen onderstaande actiepunten u helpen lijn aan te brengen in de omgang met de pers.
  - Benoem een perswoordvoerder. De meeste scholen hebben hier al afspraken over, bijvoorbeeld dat contacten met de pers alleen via de bestuurder van het schoolbestuur verlopen.

- Instrueer ook de leerlingen hoe ze met de media om moeten gaan.
- Sta geen pers toe bij bijeenkomsten met leerlingen, ouders of andere belanghebbenden.
- Stem altijd met de werkgroep af over de kernboodschappen en het al dan niet ingaan op persuitnodigingen van lokale, regionale en nationale nieuws-media.

Bijlagen

Bijlage 1

Grootschalige bijeenkomsten met ouders. Wel of niet doen? Hieronder vindt u praktische tips.

- 1 Overweeg of een infobijeenkomst over de komst van vluchtelingenkinderen op school voor ouders wel of niet nodig is. Als het geen meerwaarde heeft, doe het dan niet. U maakt het onderwerp wellicht onbedoeld groter dan nodig is. Als het wel nodig is nodig dan alleen die ouders uit die een kind in de klas hebben zitten waarin een vluchtelingen kind wordt geplaatst.
- 2 Laat ouders vooraf inschrijven voor de infobijeenkomst en controleer bij de deur wie er naar binnen gaat. Houd camera's buiten de deur.
- 3 Denk goed na over de setting. Overweeg bijvoorbeeld het gesprek te voeren aan statafels. Een zaal met podium kan afstand scheppen en een gevoel van 'wij' en 'zij' oproepen.
- 4 Geef zakelijke en heldere informatie aan ouders en bedenk dat hun voornaamste aandacht zal uitgaan naar de zorg voor het eigen kind.
- 5 Geef ruimte aan emoties en aan verschillende denkbeelden bij ouders. Kom telkens terug op de visie van uw eigen school en de overtuigingen van waaruit u handelt en lesgeeft.
- 6 Spreek af hoe u ouders van het vervolg op de hoogte houdt. Blijf in gesprek.
- 7 Geef aan met welk netwerk van professionele hulpverleners u samenwerkt.

Bijlage 2:

Voorbeeldbrief ouders/verzorgers

Beste ouders,

De vluchtelingenstroom die sinds de zomer van 2015 door verschillende omstandigheden op gang is gekomen, heeft ook onze school bereikt. Veel families, ouders, grootouders, ooms, tantes, kinderen (groot of klein) uit verschillende landen zijn op drift geraakt en hebben hun heil gezocht naar een veiliger heenkomen in Europa. Velen van hen hebben onderweg beproevingen moeten doorstaan. We zullen u de schrijnende verhalen besparen, maar u heeft er vast over gelezen in de krant of over gehoord via tv of YouTube.

Aan onze school is gevraagd om (..aantal noemen) vluchtelingenkinderen op te nemen vanuit centrum X. Voor hoe lang of hoe kort de kinderen bij ons op school zullen zijn, is op dit moment nog niet bekend. Als school hebben wij ons in ieder geval bereid getoond en nemen wij van harte onze maatschappelijke verantwoordelijkheid als het gaat om de opvang van deze kinderen. Van ons kunt u verwachten dat wij deze kinderen maximaal zullen ondersteunen, zonder de huidige onderwijssituatie te verstoren. Dus continueren wij onze onderwijsstructuur en doen we waar we voor staan en gaan: het verzorgen van goed onderwijs.

Het kan zijn dat de kinderen traumatische ervaringen hebben opgedaan die zij willen delen in de groep. Onze leraren zijn hierop voorbereid en weten op welke wijze ze het gesprek hierover zo goed mogelijk aan kunnen gaan. Ook uw kind kan met verhalen thuis komen over belevenissen die de vluchtelingenkinderen onderweg of in het land van herkomst hebben meegemaakt. Praat erover met uw kind, geef ruimte aan emotie en gevoelens van onveiligheid, maar blijf nuchter en kalm.

Graag willen we met u, ouders/verzorgers, samenwerken om elkaar te informeren en het proces van opvang goed te monitoren.

Voor vragen en of zorgen kunt u terecht bij de mentor/groepsleraar van uw kind. We zullen u blijven informeren hoe wij als school op de actuele situatie reageren.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

De directie (naam...)

Bijlage 3:

Bekostiging en toezicht

Bij de opvang van vier leerlingen die minder dan een jaar in Nederland zijn of wanneer u meer dan tien nieuwkomers opvangt, heeft uw school recht op bijzondere bekostiging. Op www.lowan.nl vindt u rekenmodules.

Om het toezicht aan te kunnen passen aan de situatie van uw school heeft de onderwijsinspectie verschillende categorieën benoemd van scholen die vluchtelingen opvangen. Een reguliere school die vluchtelingenkinderen opvangt wordt een type-3 of een type-4 voorziening genoemd. Type-3 scholen hebben 1 of 2 klassen met nieuwkomers. Type-4 scholen hebben enkele nieuwkomers in de reguliere klassen geplaatst. Type-1 en type-2 scholen zijn volledig gericht op nieuwkomers.

De manier waarop de onderwijsinspectie toeziet op scholen die nieuwkomers opvangen is te lezen via: <http://www.onderwijsinspectie.nl/veelgestelde-vragen/primair-onderwijs/nieuwkomers/overzicht>

Scholen kunnen samenwerken door een type-3 scholen in hun midden te creëren. Deze school verzorgt naast het reguliere onderwijs in 1, 2 of 3 aparte klassen (van 10 – 15 leerlingen) het onderwijs voor nieuwkomers (vluchtelingenkinderen). De groepen worden dan geformeerd naar de leeftijd, alfabetiseringsvaardigheid en taalniveau van de kinderen. Hierdoor ontstaat een efficiënte schoolorganisatie. Om de bekostiging hiervan mogelijk te maken schrijven de leverende buurtscholen de vluchtelingenkinderen tijdelijk over naar de opvangschool. Bij uitstroom na een jaar keren ze terug naar de thuishoofschool.

Achtergrondinformatie

Veel gestelde vragen

<http://www.onderwijsinspectie.nl/veelgestelde-vragen/primair-onderwijs/nieuwkomers/overzicht>

www.lowan.nl

Landelijk regieteam asielkinderen

<https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/regieteam-gaat-opvangen-onderwijs-vluchtelingenkinderen-organiseren>

Dialoog in de klas: handvatten

<http://www.kpcgroep.nl/dialoogindeklas>

Praktijkcase

<http://www.verus.nl/nieuws/vluchtelingenkinderen-op-de-reguliere-school-ga-niet-het-wiel-opnieuw-uitvinden>

Bronnen

Bij de samenstelling van deze publicatie hebben we gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

'Als een ramp de school treft', I.Spee en M. van de Laar, KPC Groep, 2012

'De leegte in school', uitgave IVP en NIP, 2014

'Informereren zonder escaleren: zo kan het', de Volkskrant, 28 oktober 2015

Diverse draaiboeken van KPC Groep voor hoe om te gaan met onverwachte gebeurtenissen en calamiteiten